

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrti leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopis se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Nič za nič.

Kakor je znano, ste med Nemci sedaj dve stranki naši sovražnici, ena huja od druge: stara »liberalna levica« pa nacionalna stranka. Prva je sploh znana, druga pa še je bolj nova in se pravi nacionalna, ker je njej nacio t. j. nemško ljudstvo bog, ki ga edino moli. Delovanje »nemške levice« je bilo in še je zmérom za našo državo pogubljivo. Kar imamo slabih postav in nesrečnih naprav v državi ali v deželah, vse so njeno delo. Da vam človek lahko zamenja ali zavrže svojo vero, ne veliko drugače, kakor če sleče ali obleče suknjo; da mora katoliški otrok v šolo, če je v njej tudi jud, lutrovec ali brezverec za učenika; da imamo malo naših poslancev, veliko pa tujih uradnikov; da se število kmetov krči, kočarjev pa vidoma raste: vse te in še celo vrsto križev, ki jih nosimo, zarišemo prav lahko na rovaš »liberalne levice«. Prav, saj so postave, katere je liberalna gospóda skovala, nam krive, da leze pri nas skorej vse nazaj — vse razven davkov.

Taka je »liberalna levica«; njej enaka je nacionalna stranka, vsaj v rečeh, ki se tičejo nas, slov. ljudstva. In v tem je ta stranka še huja ter odkrito podira vse, kar še utegne nam biti koristno, češ, da je korist slov. ljudstva škoda za nemško! Izgled za to imamo ravno sedaj v boju za slov. vsporednice na c. kr. gimnaziji v Celju. Obé stranki ste zoper nje. O tem ni vprašanja, saj ste obe naši nasprotnici. Ali naši državni poslanci so vstrajni, tirjajo slov. vsporednice kakor »condicio sine qua non«; minister za uk in bogočastje tudi noče požreti svoje besede, ampak ostane pri svoji oblubi, da se napravijo slov. vsporednice, ker je za-nje potreba.

In kaj storite na to nemški stranki? Kakor znamo, nobena nima volje za nas dobre, ali kako različni ste v tem! Nacionalna stranka pravi, da nam ne gre — nič ter nam kliče: Roke proč od nemške posesti, nemške c. kr. gimnazije! Druga pa, »liberalna levica«, sicer ne kliče takó, vendar pa nam ne dovoli slov. vsporednic, samo da po drugi poti. Ona pravi, da je že prav, če nam vlada kaj poda, le ne slov. vsporednic, bolje je, če dobimo posebej nižjo gimnazijo, če že mora biti, tudi v Celju; še bolje pa je neki, če dobimo tako kje drugje n. pr. v Ljutomeru.

Prva nam torej ne dovoli nič, druga pa slov. nižjo gimnazijo v Celju ali kje drugje. In to je tudi — nič; kajti da se odpre slov. nižja gimnazija, bodi že v Celju ali drugje, za to je treba posebne postave; slov. vsporednice pa napravi lahko minister s svojo odredbo, brez vsake postave in torej lahko že v tej jeseni. Nje že dobimo torej, če vlada hoče, z novim šolskim letom, nižje gimnazije pa še ne, ampak k večjemu čez leta dnij. In kaj se v tem času lahko ne zgodi! Na to tudi stavi

svoje upanje nemška »liberalna levica« in daje nam tedaj tudi ona nič, torej — nič za nič: Nič nacionalna stranka in za nje nič tudi nič »liberalna levica«;

Ravno v času, ko to pišemo, dobimo list v roke, da se vlada nagiba na stran »liberalne levice« in nam torej hoče dati posebej slov. nižjo gimnazijo v Celju. Nočemo še verjeti tega poročila, ali če je resnično, potem lahko rečemo že sedaj, da nam je že vse eno, katera vlada pride za sedanjo: slabše nam tudi druga ne more streči. Naši poslanci pa potlej tudi vedó, kaj da jim bode storiti. Nič za nič!

Sodne razmere na Slovenskem.

(Govoril v državnem zboru dr. Lavoslav Gregorec dne 23. maja.)

(Dalje.)

Pravi se sicer »o mrtvih le dobro«, ali primoran sem narediti izjemo, ker je stvar preposebna za sodno obje na jugu. Meseca aprila l. l. so v Celoven pokopali deželno-sodnega svetnika, o katerem je Celovski šolski list v št. 8. z dne 16. aprila 1894 ganljivo povedal, da je skušal svojo ljubljeno Koroško ponemčiti. Za ponemčevanje pač ni bil nastavljen, ampak za delitev pravice. Bil je tudi član okrajnega šolskega sveta, član na nemškem strankarskem shodu dne 13. novembra 1893. za pobijanje Slovencev voljnega odseka. Bil je tudi goreč delavec za nemški šulverein. Njegovo sovražstvo do Slovanov ga ni zapustilo niti tedaj, ko se mu je bližala smrtna ura. V svoji oporoki je določil, da njegovega trupla ne sme spremljati slovenski duhovnik, češ, »ta ruska banda ni nič vredna«. Prepovedal je tudi, da bi ga spremila njegov deželno-sodni predsednik in le tega namestnik, rekel je o njima, »da sta slaba sodnika«, najbrž samo zategadelj, ker ne sovražita Slovanov tako, kakor jih je on sovražil.

Na mojo interpelacijo z dne 27. oktobra 1893 gledé nekega avskultanta pri okrožnem sodišču v Celju, ki je psoval nekega slovenskega svedoka, je gospod pravosodni minister odgovoril s tem, da je rekel, da ni res, da bi se bilo svedoku reklo: »Škoda, da je tak prešič prišel na svet«, češ, da je to samo jedna priča potrdila. Povedati moram, da poznam še drugo pričo, ki trdi še vedno, da je to slišala.

Ali je bila ta druga priča zaslišana ali ne, tega ne vem, ker mi dotični zapisniki niso pristopni. V zapisniku bi pa moralo biti zapisano, da je psovani Slovenec, ki nemški ne zna, rekel: Videl sem, kako so se meni smejali, pa zakaj, tega nisem mogel vedeti. Prizadeti avskultant je tistega, ki mi je stvar sporočil, tožil radi žaljenja časti, pa je potem odstopil, ko je naš